

KERESZTÉNY MAGVETŐ

LII. évfolyam.

Január—Február

1. füzet.

IV. Károly.

Alattvalói hódolattal köszöntjük megkoronázott ifjú királyunkat!

Künn a harctereken a háború véres kegyetlenségei dúlnak. Itt benn inség, nélkülözés, lemondás és könnyek sűrű árja hervasztja az arcokat. Sötét, nehéz felhők közül szitáló eső permetezése, a rideg tél zúzmarás fagya, könnyek zápora, piros vér omlása, veszendőbe menő drága magyar fiatal életekért zokogó fájdalom az a keret, melyben a politikai nemzet legnagyobb ünnepét, a király koronázását üli.

S mégis az ifjú magyar király jövele minden magyar szívet szent várakozásokra, reményekre és boldog jövődölésekre ajz fel; minden magyar lélekre a tavasz verőfényét árasztja szét. Úgy kell lenni, az isteni világrend törvénye az, hogy nagy boldogság nagy fájdalmak és szenvedések anyaméhéből születik, mint a természeti világrend törvénye szerint borura derű következik, a sötét éjszakára a hajnal s a pirkadó félhomályból a sugárzó nap bukkan elő. Magyar hősök és martirok legioinak kellett véreznük és elhullaniuk, hogy reményre nyiljanak végre a magyar szívek; e rettentő háború sötét borulatait kellett végig szenvednünk, hogy kisüssön a magyar ég a magyar szabadság napja.

Üdv a királynak, aki e pusztító világháború közvetlen tapasztalataival lép ősei trónjára. Ott künn a csatatereken saját maga nem egyszer láthatla, hogy a magyar szent makacssággal, halálig tartó hűséggel vére hullásáig, utolsó lehelletéig védi ezt a szent földet s a királyi trónt. Itt benn öregje, apraja verejtékezve munkál, hogy erre a sokat szenvedett nemzetre egy szebb, boldogabb jövő napja virradjon. Munkál abban az édes és boldogító várakozásban, hogy a nemzeti gondolat végre a magyar élet egész területén a maga teljességében jogaihoz jut; abban a reményben, hogy az új uralkodó gondolatban, akaratban és szeretetben össze fog forni a hű magyar nemzettel, amely vérét, életét, mindenét áldozza s ezért nem kíván egyebet, csak megértő szeretetet, amely a nemzeti fejlődés útjából jóakarattal elgördíti az akadályokat.

Reményünk van arra, hogy az ifjú király megérti a nemzeti lélek e vágyait és törekvéseit. Mert rövid idő alatt jeleit láttuk már a nemzet lelkét megértő sugallásainak. És lehetetlen, hogy amit nemzet és király együtt akarnak, amiért együtt fáradnak, amire együtt teszik fel legkomolyabb és legszentebb törekvésüket, Isten jószágos kegyelmével ne valósuljon.

Üdv a királynak, aki eddigi tényeivel és kijelentéseivel — úgy sejtjük — a nemzeti élet új korszakának sorompóit nyitja fel, aki régi nemzeti reményeknek és várakozásoknak valósulására nyújt lehetőséget s egy nemzet lelkét ejti vágyai teljesülésének boldogságába.

Üdv a királynak, aki fiatal lelke sugallására megtalálta azt az igazi és régóta sóvárgott hangot, amellyel a magyar nemzettel beszélni lehet, amelyre a magyar lélek olyan lángoló szeretetre gyulad, amilyennel csak ő tudja körülvenni királyát. Üdv neki, mert csak ez az út, mely őt egy szerető nemzet szíve közepébe s innen a történelmi nagyság halhatatlanságába vezeti. S ez az a mód, ahogy ezt a hibáiban és erényeiben áldott nemzetet a nemzeti munka barázdáiba lehet törni és állandóan végig ott tartani.

Üdv a királynak, aki dicsőségesen harcoló hadainak élén békét hirdet a világnak, mert volt szeme meglátni és szíve megérezni, hogy a népek béke után vágyódnak s egy egész ellenséges világ előtt volt bátorsága kijelenteni készségét a béketárgyalás iránt.

Üdv a királynak, kinek alkotmányos érzése azt sugja, hogy csak az ősi koronázó palást felöltéséből, a szent korona érintéséből és királyi esküjéből származik át rá az uralkodói jogok teljessége és siet alávetni magát a törvény és ősi hagyomány e parancsainak, hogy a nemzeti léleknek kedve és megelégedése teljék benne.

Őt köszöntjük, érte is imádkozunk, mikor a nemzet imáját ajakunkra vesszük:

Isten áldd meg a magyart.

I. Ferenc József.

— Emlékezés —

Mondotta a temetés napján tartott iskolai ünnepen: dr. Kiss Ernő.

Méltóságos Püspök Úr, Nagyméltóságú Főgondnok Úr, Tisztelt Tanári Kar, Kedves Ifjúság!

Még csak néhány óra és örök nyugalomra helyezik a kapucinusok kriptájában a megfáradt királyt rettenetes véget ért felesége, meg fia mellé. Mély gyásszal, őszinte fájdalommal kísérik királyunk koporsóját utolsó útjára s érezzük e pillanat fenséges meghatottságát. De a koporsóban csak a hült tetem nyugszik. Körülötte élő emlékek rajzanak, melyek egy nagy történelmi életről beszélnek.

Összegyűltünk, kedves tanulók, hogy e pillanatban egész lelkünket odavigyük felséges királyunk ravatalához és lerójuk mindazt a kegyeletet, mely a dicsőségesen uralkodó fejedelmet, a népeit megértő királyt, a kiválóan szép, hosszú életet élt aggastyánt, a nagyszívű s oly sokat szenvedett embert megilleti. De bármily nagy is, bármily belsőleges is a mi kegyeletünk, mégsem ér fel a már bezárult élet magasztos történelmi értékével, sem az emberi tulajdonságok kiválóságával, melyek a trón magasánál is magasabbra emelték I. Ferenc Józsefet. Mindaz, amit tehetünk, csak annyi, hogy felidézzük e nagy életnek emlékeit és eltelítjük lelkünket tanulságaival.

Ferenc József 1830-ban született. Ez esztendő nemcsak ezért nevezetes történelmünkben, hanem azért is, mert éppen ez évben jelent meg Széchenyi István „Hitel“ c. munkája, mely az alélt, meghalásra kész, tétlenségbe süllyedt, jövődjében nem hívő magyar nemzetet új életre seikentette, új tettekre buzdította. A csaknem egyszerre született két élet, Ferenc Józsefé és a magyar nemzeté egyszerre fejlődött és sok zökkenés, még több szenvedés után együtt emelkedett. Csakhogy a nemzet élete merészebben törtetett előre. Midőn a 17 éves ifjú Ferenc József 1848 okt. 16-án először